

de Kog

maandorgaan van
BIOLOGIA MARITIMA
Nederlandse vereniging van
zee-aquariumliefhebbers

Opgericht 12 november 1939

Redactie: M.Bot,
Sportlaan 75, Vlaardingen

8e jaargang nr.3(87)

maart 1958

AAN U DE KEUS

Elders in dit nummer kunt u lezen, dat de begroting voor het jaar 1958 is vastgesteld. Dat betekent o.m., dat er thans een bedrag van f. 100,-- beschikbaar is voor het houden van een congres.

Het bestuur heeft zich beraden over de mogelijkheden van het houden van een congres in dit jaar. Daarbij komen twee vragen naar voren, n.l. wanneer en waar. Beide vragen afzonderlijk behandelend, kan het volgende worden gesteld.

Wanneer? Hier staan ons drie mogelijkheden open, n.l. op :

1. een Zaterdag (middag);
2. een Zondag;
3. Tweede Pinksterdag.

Tegen de Zaterdag kan als bezwaar worden aangevoerd, dat velen mogelijk bedenkingen zullen hebben tegen het opnemen van een snipperdag (werknemers) of beslist verhinderd zijn (winkeliers e.d.).

Tegen de Zondag zullen velen de niet minder wegende bezwaren van principiële c.q. godsdienstige aard hebben.

De Tweede Pinksterdag is bij uitstek geschikt voor velerlei doeleinden en misschien juist daardoor zou een congres van

B.M. in de verdrinking kunnen komen.

Is het wonder, dat we ons afvragen, wanneer het congres moet worden gehouden?

Waar? Ook hier denken we aan een drietal mogelijkheden, n.l. naar :

1. Amsterdam;
2. Rotterdam;
3. Tholen.

Zou de voorkeur naar Amsterdam uitgaan, dan denken we aan één of meer lezingen, al dan niet met lichtbeelden en/of films en een bezoek aan het nieuwe Artis-Aquariumhuis.

Gevoelt men meer voor Rotterdam, dan zal het programma er soortgelijk als voor Amsterdam uitzien, doch dan met een bezoek aan de aquaria van de Rotterdamse Diergaarde Blijdorp. Een bezoek aan Tholen zou uitermate geschikt zijn voor onze leden, die meer in het "binnenland" wonen. In dat geval denken we aan een autobus, die b.v. start in Leiden en onderweg stopt in b.v. den Haag, Rotterdam, Moerdijk en Bergen op Zoom; voor het opnemen van deelnemers. Onderweg stoppen we ergens voor het nuttigen van (meegebrachte) boterhammen en kan wellicht een korte lezing worden gehouden. Daarna een vangst-expeditie langs de waterlijn op Tholen. Voor een vergelijkbare tocht zijn door de vereniging geen bijzondere kosten te maken, zodat een bijdrage in de reiskosten in het vooruitzicht kan worden gesteld. Het bedrag is min of meer afhankelijk van het aantal deelnemers.

Het zal u duidelijk zijn, dat de vraag "waar?" om beantwoording vraagt. Vandaar dat u hierbij een briefkaart ingesloten vindt, waarop u allen maar enkele regeltjes moet doorhalen. Doe dat nou even, want de briefkaart is al van postzegel, adres en naam afzender voorzien. U hoeft alleen maar wat door te halen en de kaart in de brievenbus te stoppen. Wij rekenen op aller medewerking.

Namens het algemeen bestuur,
J.H. Kroon, algemeen secretaris.

MARITIEME AANTEKENINGEN VAN EEN VACANTIEREISJE

door
H.A. van Vlimmeren Jr.

Een groepje van 10 vrienden uit zeebiologische en duikkringen dat regelmatig excursies maakt naar de Nederlandse kustplaatsen, besloot begin van dit jaar gezamenlijk met vakantie te gaan naar de Franse zuidkust. (1957. red.)

Er werd besloten, dat onze tocht in de eerste plaats vakantie zou zijn en in de tweede plaats een heel klein beetje biologische expeditie. Echter als volbloed natuurliefhebbers konden wij het niet laten om het biologische gedeelte van de vakantie tocht te laten domineren.

Voor de reis huurden wij een tot kampeer-auto omgebouwde Renault bestelauto, voorzien van Butagas, watertank, elektrische verlichting. De auto was ruim genoeg voor tien personen met veel bagage. Voor enkele grote stukken was een imperiaal op het dak aangebracht.

Behalve de persoonlijke bagage hadden we voor algemeen gebruik de beschikking over de volgende uitrusting :

7 persluchtapparaten, waaronder een dubbel cylinder "Skagarak";

1 Rolleimarin onderwatercamera;

1 eigengemaakte onderwatercamera;

4 hermetisch sluitende plastic emmers;

1 grote metalen bun;

1 fuik;

2 metalen gaaskorven (leefbunnen);

1 handpompinstallatie voor stationnair duiken;

1 reduceerventiel;

2 harpoengeweren;

enkele schepnetten, dieptemeters, thermometers, areometers, pH-papier, formaline, plastic luchtleidingen.

De reis vond plaats van 31 augustus tot en met 16 september. Als operatie-gebied was de keus gevallen op Banyuls sur mer, een klein plaatsje aan de voet van de Pyreneën op 6 km afstand van de Spaanse grens.

Na een prachtige reis door één van de mooiste streken van Frankrijk kwamen we daar aan om te ontdekken, dat in Banyuls

elke morgen een buitengewoon krachtige wind alle tenten in de camping omver blies en het te water gaan practisch onmogelijk maakte.

Voor ons was dit een reden om daar niet langer te blijven en we besloten na rijp beraad om onze reis voort te zetten naar Sanary bij Toulon op circa 450 km afstand van Banyuls.

Enerzijds speet ons dit wel, want de kust bij Banyuls is biologisch gezien bijzonder interessant. De natuur boven water is zeer ruig en dit zet zich onder water voort. De rotsen onder water waren zeer ruw en derhalve gevaarlijk bij het duiken. De flora en fauna echter waren van een overweldigende schoonheid. Wij ontdekten plekken van verscheidene vierkante meters, welke geheel waren begroeid met Wasrozen (*Anemonia sulcata*). Het grootste exemplaar dat we daar zagen had een doorsnede van circa 35 cm. Vissen, Krabben en Heremieten zaten overal.

Door de korte tijd, die we daar doorbrachten, waren we echter niet in de gelegenheid om dieren te vangen en te determineren.

Een hoogtepunt van het verblijf in Banyuls vormde wel het bezoek aan het aquarium en wetenschappelijk laboratorium Arago. Dit laboratorium, dat een onderdeel is van de Université de Paris, is één van de best ingerichte maritieme laboratoria van de Franse kust. De bakken in het publieke aquarium waren in mooie en frisse staat. In het geheel zijn er 36 bakken, waarvan 1 zeer grote, waarin zich enkele Haaien en grote Roggen bevinden.

Een andere bak, welke weliswaar enigszins onnatuurlijk aardeed, trok enorm veel belangstelling. In deze bak bevond zich de grootste en mooist gevariëerde verzameling Wasrozen, welke wij ooit hadden gezien. Door het water ging een krachtige stroming, waardoor alle Wasrozen prachtig stonden te waaiëren. Enkele bakken met diverse soorten *Bleinius* maakten ook grote indruk op ons.

De Krabben en Kreeftschtigen, welke in de Middellandse Zee voorkomen, waren ook ruimschoots vertegenwoordigd, soms zelfs te ruim, want we zagen bijv. een bak met Beerkrabben, die zo vol was, dat er geen bodem meer was te zien.

We vernamen echter, dat deze bakken ook worden gebruikt als voorraadbak voor het lab. Het lab, doet namelijk veel aan

experimenteel onderzoek. Terwijl wij daar waren, had men bijv. een hart van een Haai reeds enige weken in werking in een chemische oplossing.

Eén ding viel ons - als regelmatige bezoekers van Zeeland - op: in veel bakken stond doodgewoon Sponswier (*Codium fragile*). We hadden dit nog nooit eerder in de Middellandse Zee gezien. Toen we echter na het bezoek aan het aquarium een kort onderzoekje deden bij de circa 200 m lange pier, welke vlak bij het aquarium is, ontdekten we hele velden van dit Sponswier, waartussen het wemelde van Blennius, Grondels en zeer veel Slakken, waaronder enkele soorten Tapijtschelpen. De tocht van Banyuls naar Sanary was 'erg mooi. We kwamen onderweg langs het beroemde Salin de Than, waar een grote Oester- en Mosselcultuur is. De Oesters worden daar uitgezet in kratten met een bodem van kippengaas, ongeveer op dezelfde manier als de Japanners doem met Pareloesters.

Om ongeveer 11 uur 's avonds kwamen we in onze nieuwe camping aan, welke de toepasselijke naam Les Girelles had. De volgende morgen werden eerst de persluchtapparaten gevuld en vervolgens gingen we op verkenning uit. Onze camping lag op circa 100 m van het strand in een baai.

We maakten al spoedig kennis met de baas van een consumptie-tentje op het strand, die zeer veel belang stelde in onze hobby en uit puur enthousiasme voor de duur van onze vakantie gratis een Pedalo (waterfiets) ter beschikking stelde, zodat we verzekerd waren van vervoer op het water.

De eerste dag werd doorgebracht met heerlijk uitrusten, zonnebaden en een beetje oppervlakkig veldwerk. Van inwoners van de streck hoorden we, dat de kaap op circa 3 km afstand van de camping de ideale plek was voor biologische onderzoekingen.

De volgende dag gingen we dus zwaar beladen naar die kaap, waar we volledig werden beloond voor de gruwelijk hete sjouwpartij over rotspaadjes. Vele meters film raasden door de camera van Anna van Vlimmeren, want deze kaap vormde de ideale onscenering voor onze vacantiëfilm. Op de uiterste punt van de kaap was een vervallen fort, dat ons deed denken aan het fort uit de film "Beau Geste". De natuur was overdadig mooi en een felle zon zorgde er voor, dat alles er vrolijk en fleurig uitzag,

Tussen de keien van het kleine strandje op de kaap vonden we grote hoeveelheden Gordelrozen, Golfbreker-anemoontjes, Krabben, vooral *Pachygrapsus marmoratus*, Heremieten (*Ulibanarius misanthropus*), drie soorten *Blennius*, n.l. *B. pholis*, *B. pavo* en *B. sanguinolentus*. Hier vonden we ook nog een soort *Actinia*, die we niet hebben kunnen determineren. Deze bruine Anemoon heeft een voetdoorsnede van circa 2 cm, ziet er precies eender uit als een Gordelroos, doch de strepen lopen verticaal inplaats van horizontaal.

Het water was fantastisch helder, doch vrij koud. Na enkele meters zwemmen kwamen we aan de steile kant van de kaap, waar de rotsen vrijwel recht naar beneden gingen tot een diepte van 12 - 20 m. Vanaf de oppervlakte zagen we al, dat dit voor ons juist de plek was. We doken langzaam langs de rotswand naar de diepte en werden bij elke meter enthousiaster.

De Wiergroei werd steeds dunner, maar het aantal Vissen werd steeds groter. Girelles en Rascasses scharrelden tussen de rotsen en hier en daar graasde een schoolje Lipvissen (*Crenilabrus spec.*) op Algen. De *Mullus barbatus* was ook volop aanwezig, alsmede een groot aantal vissen, waarvan we de namen niet hebben kunnen vinden. Op circa 8 m zagen we de eerste Bonito's, een tonijnachtige vis, welke bij ons zeer populair was en wel voornamelijk in de kampkeuken.

Op 10 m diepte zagen we, dat de onderste rotspartijen begroeid waren met Gorgonen in prachtige pastelkleuren. De voet van de rotswand bestond uit een groot aantal poorten en diepe holen. In deze holen wemelde het van de bontgekleurde Zakpijpen en Sponzen in flinke formaten. We moesten erg voorzichtig zijn voor de vele Zee-egels en de scherpe rotspunten, doch ondanks onze voorzorg kwamen wij bij elke duik bloedend boven. In rotsspletten zagen we grote Kalkkokerwormen en Spirografen (*Spirographis spellanzani*). Hier en daar stonden prachtige Dahlia's en Sulcata's. Op de allerdiepste plekken ontmoetten we diverse flinke Langousten, welke in diepe holen zaten, zodat we vaak alleen de sprietten zagen.

Op deze plek werden ook enige interessante onderwater-foto's gemaakt met de Rolleimarin. De omgeving was er bijzonder voor geschikt en het water was zo helder, dat we een horizontaal zicht van ten minste 40 m hadden, waardoor ook de duidelijk-

heid van de foto's niets te wensen over laat.

Toen alle perslucht was verbruikt, werd er langs de waterkant verder gezocht. We vonden hier mooie Zeesterren, ruis van uiterlijk en variabel van kleur, welke over een enorm regeneratie-vermogen moeten beschikken, want van de tientallen, die we vonden, was er niet één met 5 armen. Het aantal armen liep bij sommige zelfs tot 8 toe.

Als vertegenwoordigers van Stekelhuidigen zagen we hier nog prachtige groen/zwarte Brokkelsterren, razend snelle Slangsterren en veel Zeekomkommers en Zee-egels. In 2 m diep water waar veel Middellandse-zee-gras (*Posidonia oceanica*) groeide, zagen we grote scholen vis, waaronder veel Girelles en *Blennius*.

Bij deze kaap hebben we de volgende metingen verricht. Temperatuur water 14.6/15.4 °C, pH 6.6, S.G. 1.0297. Enkele dagen later werd een tochtje gemaakt langs en in de haven van Bandoel op circa 5 km van de camping. Er was inmiddels wat wind opgestoken, waardoor het water nogal in beroering was, doch in de haven haddeb we daarvan niet veel last. Langs de verticale wanden van de haven, welke begroeid waren met Slawier (*Ulva lactuca* L.) en enkele andere Groenwieren, wemelde het van jonge *Blennius* en *Mullus barbatus*.

Op deze gladde wand leefden ook veel Schaalhorens (*Patella spec.*), welke door hun gladde en regelmatig gevormde onderkant uitstekend geschikt waren voor onze bakken. Deze havenwand was één van de weinige plekken, waar we Mosselen vonden (allemaal *Gemma provincialis*). Voorts vonden we hier grote paarse Zeepokken en enkele witte exemplaren *Vanca*, 3 cm doorsnede.

Met een flink schepnet hebben we vrijwel de gehele havenkant afgeschraapt, waarbij wij buiten de traditionele dieren o.m. een Beerkrab, enkele Ganzenvoetjes (o.m. *Asterina pancerii*) en een *Galathea squamifera* aantroffen. Ook werd hier een fraai begroeide Spinkrab (*Hyas spec.*) gevangen. Deze Krab, welke met een Licht Wier was begroeid, had in mijn aquarium binnen 24 uren een nieuwe camouflage-jas aangetrokken van de donkere Wieren en stukjes Broodspoons, welke in mijn bak groeiden.

Op de bodem van de haven (circa 1.50 m diep) ontdekten we enkele *Cerianthus membranacea*. Met behulp van persluchtappa-

raten hebben 2 man bijna een uur gewerkt voordat één exemplaar los was gemaakt. De viltachtige koker van deze Anemoon zat diep in de bodem vast en er moest een grote hoeveelheid puin en schelpen worden verplaatst voordat het substraat werd bereikt.

Interessant was het, dat grote hoeveelheden visjes werden aangelokt, vermoedelijk doordat we nogal wat Schelpdieren kraakten door het verplaatsen van keien. Eenmaal onder water ontdekten we ook, dat op de bodem van de haven een groot aantal Zeekatten rondscharrelde. Tussen vuil Wier werden enkele prachtige Zeesterren met zeer ranke en vertakte poten gevonden in lichtrode en rose nuances en ook enkele Bloedrode zeesterren (*Henricia sanguinolenta*). Voorts leefden hier nogal wat Heremieten, die als huis een grote, ronde Spons gebruikten.

In een ondiep gedeelte van de haven ontdekten we een prachtige voorraad *Sulcata*'s in allerlei kleuren. In dit gedeelte lag ook de *Murex brandaris* voor het oprapen. Ook kleine Heremieten vonden we hier veel. Een zeer opmerkelijke soort was daar bij. Toen de Heremieten thuis enige dagen in mijn bak waren, miste ik er één. Na langdurig zoeken ontdekte ik, dat deze zich met schelp en al in het bodemzand had ingegraven. Dit beestje leeft nu op deze wijze reeds enkele weken en verlaat alleen zijn ondergrondse schuilplaats om wat te eten. Op de heremieten-huizen vonden we ook nog enkele levende Paardenzadels. Een Paardenzadel van circa 4 cm werd gevonden op een *Murex erinaceus*.

In de haven hadden we bij de meting de volgende resultaten : (water langs de havenkant op 1 m diepte) temperatuur 17.5/18.5° C, pH 6.6, S.G. 1.0297.

In de opsomming van de algemene bagage heeft u kunnen lezen, dat we harpoenen bij ons hadden. Deze harpoenen waren hoofdzakelijk meegenomen om onze kampkeuken van vis te voorzien. We hebben er echter niet veel mee gewerkt. In de kleine baai bij de camping organiseerden we een onder-water-vistocht en hier en ook bij andere gelegenheden bleek, dat de vissen vluchten of een veilige afstand bewaren, als er een duiker met een harpoen in de buurt is. Dit viel ons wel erg op, want zonder harpoen en met de Rolleimarin konden we daeren zeer dicht benaderen. We herinnerden ons opeens, dat Cousteau en

Hass reeds over dit verschijnsel hebben geschreven. Het schijnt dat vissen langs de kust, waar veel wordt gewerkt met harpoenen, hebben geleerd, dat zo'n lang, glimmend stuk metaal gevaar betekent.

In de camping-baai vonden we nog enkele fraaie Naaktslakken in felle kleuren en een grasgroene Zeehaas van plm. 7 cm. Rustig rondscharrelend in een grote Sulcata troffen we een Hooiwagenkrab (*Inachus scorio*) aan. Tussen wat rommel lag een gave Wrattige venus (*Venerupis verrucosa*). Metingen in deze baai: watertemperatuur 18.2/18.6° C, pH 6.6, S.G. 1.029. Voor het in leven houden van onze vangsten hadden we voor ons verterk 2 korven gefabriceerd van draadgaas. Deze korven, welke waren voorzien van een scharnierend klepje, werden 100 m uit de kust uitgezet op een diepte van circa 5 m en verankerd met een paar flinke stenen. Op deze manier bleven de gevangen dieren goed levend. Het bleek echter, dat we in de korven ook nog enige stenen moesten doen als substraat voor de Anemonen.

Eén van de korven hebben we ook nog gebruikt als fuik. In de korf deden we als aas kapot geslagen Zee-egels. Na een nacht zaten er slechts een stuk of 10 Girellen in, zodat dit geen succes werd.

Teneinde onze soortenkennis te vergroten, werd een bezoek gebracht aan de gezellige vismarkt van Toulon. We hebben hier werkelijk onze ogen uitgekeken. Op stenen toénbanken op een ondergrond van Slawier lag een rijk gesorteerde verzameling Middellandse-zeedieren. Enorme Langoustes lagen naast glanzende Haaien. Voor een paar honderd franken waren partijtjes kleine, vrolijk gekleurde visjes te koop voor de Bouillabaisse. Grote hoeveelheden Portugese Oesters (*Ostrea angulata*), Mosselen, Boerkrabben in gelei, Tapijtschelpen, Zee-egels, Bonito's rascasses, ách, noem maar op. Alles was er te vinden.

We hebben hier 'n' flink stuk film en een groot aantal foto's vershoten, zodat we er nog lang van kunnen genieten.

Uiteindelijk kwam toch de sombere dag, waarop we de terugreis moesten beginnen. De dieren werden over de verschillende bunnen verdeeld en op de imperiaal vastgesjord. Een plastic slang liep van het dak naar het interieur van de wagen, waar de gevulde perslucht-cylinders stonden, voorzien van een redu-

oerventiel, waarmee we de luchttoevoer nauwkeurig konden regelen.

Gedurende de terugreis, welke door pech 33 uren duurde, hadden we voldoende lucht om 30 uren lang 5 binnen flak te doorluchten. Derhalve was er vrijwel geen verlies, met uitzondering van de bun met Blennius, waarvan tijdens de nacht de slang was los gegaan.

In één bus was één aantal Slangsterren en Brockelsterren door het schudden zwaar beschadigd. Van een grote hoeveelheid Heronietjen, die we bij ons hadden, waren er slechts 2 dood. Van de Sulcata's, die we in onze bakken onderbrachten, zijn er ook nog enkele dood gegaan en merkwaardig genoeg vrijwel uitsluitend de groene variëteit.

Bij wijze van experiment hadden we enige Blennius meegenomen in vochtig Slawier. Circa 50 % kwam op deze manier levend over.

----- EEN GRIJZE ZEEHOND BIJ TEXEL -----
(Halichoerus grypus)

door

Ingvar Kristensen

In de tweede helft van 1955 bereikten ons herhaaldelijk berichten over een bijzonder grote Zeehond, die nabij Texel was gezien. Het dier was wel $1\frac{1}{2}$ meter langer dan een Gewone zeehond en was bovendien grover gevlekt, had een spitsere kop en hief zijn kop en borst verder omhoog dan een Gewone zeehond doet. De eerste, die het dier determineerde, was de heer J.G. de Haan, conservator van het Texelse Museum; hij meende dat het ongetwijfeld een Grijze zeehond (= Kegelrob) moest zijn.

Het zou stellig bij deze betrekkelijk vage meldingen zijn gebleven, als niet toevallig een filmpje van het dier was gemaakt. Op 16 september 1955 voer namelijk de reddingboot "Prins Hendrik" uit, onder leiding van de schipper Piet Bot. Het ging ditmaal niet om te redden; de directeur van de KNZH RM, de heer H.Th. de Booy, wilde met zijn 16 mm film-camera

een propaganda-kleurenfilmpje van het reddingswezen maken. De boot voer van Den Helder westwaarts, toen men een 40 à 50 robben zag liggen voorbij "de Razende Bol", op de Keizersruggen. Een vlet werd gestreken om dichtbij de robben te kunnen komen. Spoedig plensden alle robben te water, behalve één zeer grote van wel drie meter lang. Zelfs toen de vlet op de droog gevallen plaat landde en Piet Bot met opgeheven roeispaan op de rob afging, zette deze zich pas in beweging, toen de heer Bot al vrij dicht was genaderd en het lukte hem zelfs het dier met zijn roeispaan aan te raken. Inmiddels werd dit tafereel gefilmd. De film is weliswaar niet erg scherp en de afstand was groot, maar het is toch aardig een bewijsstuk te hebben van het voorkomen van de Grijze zeehond op onze kust. Nadien werd dit dier nog verscheidene malen gesignaleerd, soms in gezelschap van één of twee jonge dieren, maar het blijft de vraag, of dit zijn eigen jongen waren. Na medio 1956 werd helaas niets meer van het dier vernomen.

De Grijze zeehond hoort in het noorden thuis, van de Poolstreken tot bij Schotland en Zuid-Noorwegen. Verder komt de soort ook in de Oostzee en de Botnische Golf voor. In de zuidelijke Noordzee zijn deze dieren echter zeer zeldzaam, hoewel ze hier vroeger wel geweest moeten zijn, want volgens IJsseling en Scheygrond is een onderkaak van deze soort gevonden in de terp van Marsum, op de westelijke oever van de voormalige Middellzee. Op het ogenblik leeft de dichtstbijzijnde kolonie van de Grijze zeehond op de Farne-eilanden, dat is ongeveer 400 km NW van ons land nabij de Engels-Schotse grens. Daar zit van ouds een kolonie - deze wordt uit de twaalfde eeuw al vermeld. Tot 1930 werd elk jaar jacht op deze dieren gemaakt, zodat de kolonie altijd klein bleef en althans in deze eeuw nooit meer dan \pm 100 dieren telde. Nadat in 1930 de dieren echter werden beschermd, steeg het aantal snel en bereikt thans de tweeduizend zowat.

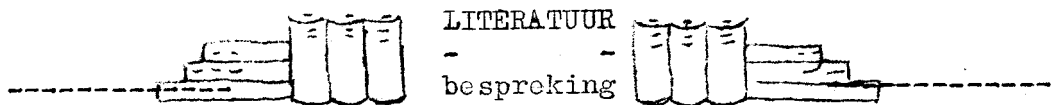
De dieren, die overal in hun gebied zeer schuw zijn, hebben op de Farne-eilanden sedert hun bescherming hun schuwheid helemaal afgelegd. Het feit, dat het Texelse dier ook zo weinig schuw was, wijst er op, dat "ons" dier van de Farne-kolonie stamt. Deze Grijze zeehonden maken trouwens wel meer lange reizen, zelfs als ze nog heel jong zijn, zoals gebleken is uit jonge Farne-dieren, die geringd werden.

Een jong, op 16 december 1951 geringd, werd reeds op 30 december daaropvolgend teruggemeld van een punt aan de Noorse ZW-kust op 500 km afstand. Een ander jong, gemerkt op 6 december 1952, werd op 9 februari 1953 voor de Elbe-mond opgepikt, en een derde jong werd, ook op ruim 500 km afstand, aan de Noorse kust teruggevonden. Dat zijn dus nog langere afstanden dan naar Texel.

We kunnen dus, als de Farne-kolonie zich blijft uitbreiden, een veelvuldiger bezoek verwachten. Een echte kolonie zullen ze bij ons wel niet kunnen vormen, want daar leent zich ons kustgebied niet toe. De jongen kunnen, in tegenstelling met onze Gewone zeehondjes, bij de geboorte nog niet goed zwemmen. De jongen, die in de winter worden geboren, hebben de eerste drie weken van hun leven een dikke wollige pels. Het is te begrijpen, dat als deze jongen op een wad zouden worden geboren, zij bij de eerstvolgende vloed, zo zij al niet door de stroom zouden worden meegesleurd, in elk geval kletsnat zouden worden en het dus te koud zouden krijgen. De wijfjes plegen hun jongen dan ook hoog en droog op rotseilandjes te verpen; ze keren elke keer naar hun jongen terug om ze te zogen. Dit gedrag vindt men ten dele terug bij de Gewone zeehond, want ook bij dit dier volgt het jong niet zijn moeder, maar omgekeerd de moeder het jong.

Literatuur: Trans. Nat. Hist. Soc. Northumberland, Durham and Newcastle on Tyne, 1953 - 1956.

Uit: De Levende Natuur, jaargang 60 (1957).

WIJ LAZEN VOOR U

door

J. Turlings

Daar ik in de gelukkige omstandigheid verkeer te kunnen beschikken over een groot aantal binnen- en buitenlandse tijdschriften op aquariumgebied en het voor het merendeel der zee-aquariumliefhebbers erg moeilijk is om literatuur te

vinden over hun liefhebberij, leek het mij een goede gedachte een rubriek te openen, waarin maandelijks wordt verteld, waar en over welk onderwerp is geschreven.

De oogst van deze maand volgt hier :

De levende natuur, juli 1957

I. Kristensen: Koornaarvissen langs de Nederlandse kust.

Een beschrijving over het voorkomen van deze vis langs onze kust.

Il Aquarium et les poissons, oktober 1956

R.J.Arnold: Poissons de mer a domicile

Beschrijving van gehouden vissen (Crenilabrus, Sargus, Blennius)

----- : Plantes pour aquarium marin

Opgaaf van een aantal planten voor het zee-aquarium.

De Zwerver, april 1957

P.J.van Nieuwenhuizen: Bezoek aan 's werelds grootste grottenaquarium.

Enthousiaste beschrijving van Aqua-Fauna te Geulhem.

Notre Aquarium, februari 1958

J. Garnaud: Les Dascyllus

Beschrijving van verschillende Dascyllussoorten (trimaculatus, aruanus, carneus, melanura).

Aquariumwereld, februari 1958.

A. Maebe, Brak- en zeewateraquarium.

Artikel over de schoonheid van het zeewater-aquarium, inrichting en het houden van verschillende dieren, o.m. Psettus argenteus, A. percula.

Uitgever van 'l Aquarium et les poissons :

Société Métropolitaine 'd Editions Artistique (S. M.E.A.), 175 Avenue Ledru - Rollin, Paris (XIe)

Uitgever van Notre Aquarium :

Notre Aquarium, 73 Rue Grétry, Liège.

----- ZELFVERMINKING BIJ DE HEREMIETKREEFT -----

door
F. Everstijn

Over dit onderwerp zijn al diverse artikelen in al eerder verschenen "Korretjes" geschreven. Het laatste woord over deze kwestie is nog steeds niet gesproken en het is de vraag, of dit wel ooit gesproken zal worden. Aan de reeds eerder gepubliceerde waarnemingen wil ik er nog enkele toevoegen. Het betrof hier een groot exemplaar Heremietkreeft, welke ik te Scheveningen vond aan boord van een vissersboot tussen een hoop puf. Het betreffende dier had dieper in de hoop gelegen en had zijn huis verlaten om beter er tussen uit te kunnen kruipen.

De grootte er van was zodanig, dat het dier een huis nodig had, dat de grootte moest hebben van een schelp van een volwassen Wulk.

In het aquarium gebracht, werd hem een dergelijke schelp aangeboden. Hij wilde deze echter niet betrekken. Dit duurde zo enige dagen en om toch bescherming te hebben, kroop hij dan in een hoek van het aquarium.

Ondertussen was het dier begonnen met het uittrekken van zijn poten. Dit nu probeerde ik te verhinderen, door hem stukken mossel aan te bieden, om zo het dier af te leiden en van zijn plan af te brengen. Het aangeboden voedsel nam hij gretig aan en nadat dit was verdwenen, begon hij toch weer met vernieuwde moed zijn poten uit te trekken.

Ondertussen nam hij nog steeds stukjes mossel aan. Het einde van het liedje was, dat hij nog één poot en de kleine schaar over hield. Eerst toen ging hij er toe over de aangeboden schelp te betrekken.

Na ongeveer 3 maanden stierf hij als gevolg van één van de overmatig hete dagen aan het begin van de zomer 1957. De uitgetrokken poten waren nu vervangen door kleine, nog weke pootjes, die de plaats van de oude poten hadden ingenomen, zonder dat het dier bij mij was verschaald.

Welke conclusies kunnen we hieruit trekken ?

Vroeger werd beweerd, dat het met de kreeft was gedaan of dat het niet best met hem was, als hij zijn poten ging uittrekken.

Bij dit dier bleek echter uit de grote eetlust tijdens het uittrekken van de poten, dat hij zich toch niet zo slecht voelde en ook de tijd, die hij nog leefde, bevestigt dit. Volgens mij is het dus niet altijd een kwestie van elechte conditie of overlijdensplannen.

----- VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING -----

Zoals werd aangekondigd in het vorige nummer van ons maandblad, is de algemene jaarvergadering schriftelijk gehouden op Dinsdag 25 februari j.l.

De jaarverslagen van de algemeen secretaris en van de algemeen penningmeester werden ongewijzigd goedgekeurd. De begroting voor het jaar 1958 werd met algemene stemmen vastgesteld.

De door het algemeen bestuur voorgestelde kandidaten werden met algemene stemmen benoemd tot bestuurslid, zodat het bestuur thans is samengesteld als volgt :

Algemeen voorzitter: J.C. van Egdom, Leeuwenbekstraat 31a, Rotterdam N.

Algemeen secretaris: J.H. Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden.

Algemeen penningmeester: ir. H.E. Westenberg, Joh.van Oldenbarneveltlaan 20, 's-Gravenhage.

1e algemeen commissaris: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen.

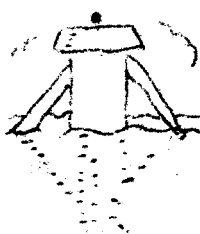
2e algemeen commissaris: J.Bos, Burg.Lefèvre de Montignylaan 151, Rotterdam N.

Candidaten voor de kascontrôle-commissie zijn niet gemeld, zodat het agendapunt van de benoeming van die commissie niet kon worden behandeld.

Namens het algemeen bestuur,
J.H. Kroon, algemeen secretaris.

IN ENGELAND wordt op het ogenblik door de "Food Investigation Board" een nieuwe methode onderzocht om de versheid van vis vast te stellen, door een in een chemische stof gedrenkt papier op de schubben van de vis te leggen.

De kwaliteit van de vis kan men dan vaststellen aan de hand van kleurverandering van de papierstrookjes.

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1958)

Datum	1e tij	cm.min NAP	2e tij	cm.min NAP	Maan
2 april	8.54	76	21.19	67	--
4 april	--	--	--	--	VM
5 april	11.25	79	23.29	65	--
6 april	12.11	79	--	--	--
9 april	1.38	77	14.08	82	--
11 april	3.29	78	16.02	70	LK
12 april	3.48	87	16.35	71	--
13 april	5.17	85	18.11	70	--
16 april	8.20	96	20.42	84	--
19 april	10.46	89	22.48	79	NM
20 april	11.23	89	23.20	81	--
23 april	0.16	85	12.40	85	--
26 april	1.30	91	14.11	75	EK
27 april	2.43	87	15.23	67	--
30 april	7.26	75	20.05	62	--

Westkapelle 2.37 uur vroeger,
Scheveningen 0.25 uur later,
Den Helder 9.06 uur vroeger,

Tholen 1.00 uur vroeger,
IJmuiden 1.03 uur later,
Delfzijl 4.30 uur vroeger.

Algemeen secretaris: J.H.Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden.
(Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
alle algemene correspondentie betreffende de vereniging.)

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen en/of illus-
traties alleen geoorloofd met schriftelijke toestemming van
de redactie.